EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2013.5.31.
COM(2013) 325 final

2013/0168 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

a higany megfelelő kezeléséről szóló Minamata Egyezménynek az Unió nevében való aláírásáról

INDOKOLÁS

A higany és legtöbb vegyülete súlyosan mérgező az emberre, az ökoszisztémákra és az élővilágra nézve. Az ENSZ Környezetvédelmi Programja (UNEP) ezért 2003 óta a globális szinten problémát okozó anyagok közé sorolja a higanyt[1], a higanyra vonatkozó közösségi stratégia (a továbbiakban: a stratégia) 2005-ös elfogadásával pedig átfogó uniós szintű ellenőrző intézkedések is születtek ezzel a kémiai elemmel kapcsolatban[2].

A stratégiában megfogalmazott szakpolitikai megközelítésnek megfelelően az EU 2005 óta szorgalmazza a higany megfelelő kezelésére vonatkozó globális, jogilag kötelező eszköz kidolgozását az UNEP keretein belül. A higany tartósan megmarad a környezetben, a levegőbe kerülve pedig nagy távolságokra jut el a légköri terjedés révén, ami a higany világszerte való lerakódásához és az élelmiszerláncban, különösen a halakban való felhalmozódásához vezet. A higany által okozott globális probléma megoldásához ezért nem elegendőek az EU földrajzi területére korlátozódó intézkedések.

Az EU által elfogadott általános álláspont (a 2008. decemberi tanácsi következtetések) a higannyal kapcsolatban olyan átfogó eszköz kidolgozását tűzte ki célul, amely alkalmas a következő feladatok ellátására: a higanykínálat szűkítése; a termékek és folyamatok higanyigényének csökkentése; a higany nemzetközi kereskedelmének visszafogása; a levegőbe kibocsátott higany mennyiségének mérséklése; a higanytartalmú hulladékok környezetvédelmi szempontból megfelelő kezelése; környezetbarát higanytárolási megoldások feltárása; a már szennyezett területeken a káros környezeti hatások mérséklése és a higannyal kapcsolatos ismeretek terjesztése. 2012. júniusi következtetéseiben a Tanács hangsúlyozta az EU további aktív részvételének fontosságát a jövőbeli globális higanyegyezmény minden eleméről folytatott tárgyalásokban.

2009. februári GC 25/5. számú határozatával az UNEP kormányzótanácsa kormányközi tárgyalóbizottságot hozott létre, melyet széles hatáskörrel ruházott fel a higanyra vonatkozó globális, átfogó és jogilag kötelező érvényű eszköz kialakítása érdekében.

Ezen felhatalmazása alapján a tárgyalóbizottság öt alkalommal ült össze: az első ülésre 2010 júniusában Stockholmban, a másodikra 2011 januárjában Chibában, Japánban, a harmadikra 2011 novemberében Nairobiban, Kenyában, a negyedikre 2012. június 27. és július 2. között Punta del Estében, Uruguayban, az ötödikre pedig 2013. január 13. és 18. között Genfben került sor.

2010. december 14-én a Tanács felhatalmazta a Bizottságot, hogy képviselje az EU-t a higany megfelelő kezelésére vonatkozó jogilag kötelező eszközről folytatott tárgyalásokon azokban a kérdésekben, amelyek az Unió hatáskörébe tartoznak és amelyekre uniós szabályok vonatkoznak. A Bizottságnak ezen munkája során egyeztetnie kellett a tagállamok képviselőiből álló különbizottsággal, és tekintettel kellett lennie a felhatalmazás függelékében meghatározott tárgyalási irányelvekre.

A kormányközi tárgyalóbizottság ötödik ülésén a terveknek megfelelően megegyezés született a higannyal kapcsolatos problémák megoldására szolgáló, globális, átfogó és jogilag kötelező érvényű eszköz szövegéről, a higany megfelelő kezeléséről szóló Minamata Egyezményről, ezzel teljesült az UNEP kormányzótanácsának 25/5. számú határozatában foglalt megbízatás,

[1] Az UNEP kormányzótanácsának 23/9. számú határozata.

[2] A 2010.12.7-i COM(2010) 723 végleges által felülvizsgált COM(2005)20 végleges, 2005.1.28.

mely szerint a tárgyalási folyamatot az UNEP kormányzótanácsának 27. rendes ülését (Nairobi, 2013. február 18–22.) megelőzően le kell zárni.

Az Unió központi szerepet játszott a tárgyalások lefolytatásában és aktívan hozzájárult a végeredmény eléréséhez, amely megfelel a Bizottságnak címzett tárgyalási irányelvek által szabott korlátoknak.

Az UNEP kormányzótanácsának 27. ülése üdvözölte a tárgyalási folyamat lezárását és felkérte az UNEP ügyvezető igazgatóját, hogy hívjon össze konferenciát, melynek során a meghatalmazottak elfogadják és aláírásra megnyitják az egyezményt.

A higany megfelelő kezeléséről szóló új egyezményt a 2013. október 7–11. között Kumamotóban (Japánban) megrendezendő diplomáciai konferencián nyitják meg aláírásra. Az egyezmény a „Minamata Egyezmény a higany megfelelő kezeléséről” címet kapja, emlékeztetve arra, hogy a történelem legsúlyosabb higanymérgezése a Kumamoto közelében található Minamata városában történt 1950-ben.

A higanyegyezmény tartalma összhangban van az EU általános álláspontjával, amelyet a Tanács 2008-ban fogadott el, 2012-ben pedig megerősített.

A fentiek tükrében helyénvaló, hogy az Európai Unió képviselője – az egyezmény későbbi időpontban való megkötésére is figyelemmel – aláírja a higany megfelelő kezeléséről szóló Minamata Egyezményt.

2013/0168 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

a higany megfelelő kezeléséről szóló Minamata Egyezménynek az Unió nevében való aláírásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 192. cikke (1) bekezdésére, összefüggésben 218. cikkének (5) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) A higany és vegyületei súlyosan mérgezők az emberek, az állatok és a növények egészségére nézve, az EU-ban ezért az emberi egészség és a környezet védelmét szolgáló szabályozás vonatkozik rájuk.

(2) Az ENSZ Környezetvédelmi Programjának (UNEP) kormányzótanácsa 2009-ben felkérte az UNEP ügyvezető igazgatóját, hogy hívjon össze kormányközi tárgyalóbizottságot a higany megfelelő kezelésére vonatkozó globális, jogilag kötelező érvényű eszköz kidolgozása érdekében, mely munkát lehetőség szerint a kormányzótanács 2013-as, 27. rendes ülése előtt be kell fejezni

(3) 2010 decemberében a Tanács felhatalmazta a Bizottságot, hogy képviselje az EU-t a higany megfelelő kezelésére vonatkozó jogilag kötelező érvényű eszközről folytatott tárgyalásokon azokban a kérdésekben, amelyek az Unió hatáskörébe tartoznak és amelyekre uniós szabályok vonatkoznak. A Bizottságnak ezen munkája során egyeztetnie kellett a tagállamok képviselőiből álló különbizottsággal, és tekintettel kellett lennie a felhatalmazás függelékében meghatározott tárgyalási irányelvekre.

(4) A tárgyalási folyamat a kezdeti terveknek megfelelően sikeresen lezárult a kormányközi tárgyalóbizottság 2013. január 13–18-án, Genfben tartott ötödik ülésén.

(5) Az Unió központi szerepet játszott a tárgyalások lefolytatásában és aktívan hozzájárult a végeredmény eléréséhez, amely megfelel a Bizottságnak címzett tárgyalási irányelvek által szabott korlátoknak.

(6) 2013. március 21-én tartott, 3233. ülésén a Tanács üdvözölte a tárgyalási folyamat eredményét.

(7) A higanyra vonatkozó, globális és jogilag kötelező érvényű eszközt, amely „Minamata Egyezmény a higany megfelelő kezeléséről” elnevezést kapta, a Kumamotóban (Japánban) 2013. október 7. és 11. között megrendezendő diplomáciai konferencián nyitják meg aláírásra.

(8) A fentiekre való tekintettel az egyezményt – egy későbbi időpontban való megkötésére figyelemmel – alá kell írni az Unió nevében,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Tanács jóváhagyja a higany megfelelő kezeléséről szóló Minamata Egyezmény aláírását az Unió nevében, az említett egyezmény későbbi megkötésére figyelemmel.

Az aláírandó egyezmény szövege e határozat mellékletében található.

2. cikk

A Tanács Főtitkársága – az egyezmény megkötésére figyelemmel – kibocsátja az egyezmény aláírására vonatkozó meghatalmazást az egyezmény főtárgyalója által kijelölt személy részére.

3. cikk

Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök

MELLÉKLET

(a higany megfelelő kezeléséről szóló Minamata Egyezmény szövege)